

कृषि विभाग

जिल्हा अंमलबजावणी कक्ष

मा. बाळासाहेब ठाकरे कृषी व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन (स्मार्ट) प्रकल्प,
कृषि तंत्रज्ञान व्यवस्थापन यंत्रणा (आत्मा) कार्यालय, बुलडाणा

ई-मेल :- buldhana.diu.smart@gmail.com

दुरध्वनी क्र. ०७२६२ २९९०७४

जा.क्र./आत्मा/स्मार्ट/लेखा/ले.प.पु./ /२०२४

दिनांक :- ०८-१०-२०२४

प्रति,

१२८६

मा.प्रकल्प अंमलबजावणी कक्ष (कृषि)
स्मार्ट, पुणे

विषय :- मा.बाळासाहेब ठाकरे कृषि व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन (स्मार्ट) प्रकल्प अंतर्गत

सन २०२२-२३ व २०२३-२४ मधिल लेखा परीक्षणातील आक्षेपा बाबत क्षमापन प्रस्ताव सादर
करणे बाबात.

संदर्भ :- प्रकल्प Audit मेनु वरील सर्व लेखापरीक्षणा बाबात.

महोदय,

उपरोक्त संदर्भीय विषयानुसार, मा.बाळासाहेब ठाकरे कृषि व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन (स्मार्ट) प्रकल्प
तीन अंतर्गत लेखापरीक्षणांमध्ये खालील प्रमाणे लेखा परीक्षणात खालीलप्रमाणे आक्षेप आहेत :-

Sr.No	Details of Para	Compliance
1.	It was observed that professional tax return was not filed for F.Y.2022-23 on which late fees of Rs.1000/- is payable	लेखापरीक्षणामध्ये professional tax भरणा करण्यात आलेला आहे. परंतु प्रकल्पाचा professional tax नोंद झालेली नसल्याने सदरील मा.प्रकल्प संचालक आत्मा यांचे भरणा करण्यात आलेला आहे. सदरील वेळेत स्मार्ट प्रकल्पाध्ये अधिकारी/कर्मचारी यांची नियुक्ती झालेली नसल्याने. professional tax return नोंदणी नलसल्याने return करण्यात आलेली नाही. परंतु आत्मा कार्यालयाने सदरील return करण्यात आलेली आहे. करीता अक्षेपस क्षमापन मिळणेस विनंती आहे. सोबत :- चलानची प्रत
२.	TDS amounting to Rs.५२३८/- for the month of Dec-२०२२ is paid on ०७.०२.२०२३ which is delayed by २ months on which late payment interest is attracted for Rs.१५७/ further we found that actual deduction of	लेखापरीक्षणामध्ये TDS भरणा करण्यात आलेला आहे. सदरील वेळीत स्मार्ट प्रकल्पाध्ये अधिकारी/कर्मचारी यांची नियुक्ती झालेली नसल्याने. TDS नोंदणी नलसल्याने return करण्यात आलेली विलंब झालेला आहे. TDS

	TDS Rs.५२३८/- and GST Rs.१०४७६/- is also paid under section १९४C. GST deduction should be paid separately on GST number instead of TAN no.	सदरील return करण्यात आलेली आहे. करीता अक्षेपस क्षमापन मिळणेस विनंती आहे.
३.	FY २०२३-२४ Q३ : २. It was noticed that payment has been made to the Shetkari Bachat Gat amounting to Rs.९,५४,९५०/- for Market Led Cotton Demonstration, for the distribution of cotton demos to its SHG members, however, following documents were not found on record and not presented to us for audit verification such as: · Registration Certificate of its members (SHG) · Resolution Copy passed by the SHG · ७/१२ extract of its members · receipts/acknowledgements from members confirming receipt of the cotton demos Details of Payment are as follows: Date of Payment Number of Members of Farmer Group/SHG PPA No. Amount (in Rs.) ०९.११.२०२३ ०८ C११२३२१०५००८५ ४,०१,२०० २८.११.२०२३ ०४ C११२३३६७२८६४ १,९९,७५० २८.११.२०२३ ०२ C११२३५०७२१४१५ १,०२,००० २९.११.२०२३ ०५ C११२३५०७२७६३४ २,५२,०००	प्रकल्पाअतर्गत कॉटन बियाने अनुदान देण्यात आलेले आहे. त्यासाठी सदरील शेतकरी यांचे ०७/१२ व ८अ तालुक स्तरावर ठेवण्यात आलेले होते. परंतु लेखापरीणाच्या वेळी सदरील दस्ताएज सादर न केल्यामुळे आक्षेप नोंदविण्यात आलेला आहे. परंतु आता आक्षेपासोबत सर्व दस्ताएवज सादर करीत आहे. सोबत लिंक. https://drive.google.com/file/d/१OTqAATNYbXvNvD8WBriyJjD8LMjJAaD2/view?usp=drive__link करीता अक्षेपस क्षमापन मिळणेस विनंती आहे.
४.	It was observed that there is a difference of Rs.४००/ of grant reported by the unit and that reported by PCMU. Name of the unit Grant Reported by the Unit (in Rs.) Grant Reported by PCMU (in Rs.) Difference(in Rs.) DIU BULDANA ३५,३९,३५२ ३५,३८,९५२ ४००	प्रकल्प स्तरावरून सदरील CL.४.२.१) Grants transferred to Accounting centres प्राप्त झालेले आहे. त्यामध्ये प्राप्त अनुदान व खर्च अनुदा ३५०८९५२.०० Dr दाखविण्यात आलेले आहे. वरीष्ठ कार्यलयाशी ताळमेळ करण्यात आलेला आहे. करीता अक्षेपस क्षमापन मिळणेस विनंती आहे. सोबत Grants transferred पीडीएफ
५.	As per the information and records made available to us, computers, Laptop's and printers are being carried by the Auditee during the audit period	प्रकल्प स्तरवरून मार्गश सुचना नुसार खरेदी करण्यात आलेली आहे. सोबत पत्र
६.	Om Agro Organics, Yavatmal Payment has been to Om AgroOrganics, Yavatmal for purchase of १०८० demo kitfor smart cotton demonstration at TAO Deulgaon Raja &	मा.प्रकल्प संचालक स्मार्ट यांचे खरेदी विषयक मार्गदर्शक सुचना जा.क्र.स्मार्ट/पी.सी.यु./पी.आय.यु./संपादन/१२९३/२०२२ दि.०१.२९.२०२२ प्राप्त झालेल्या आहेत. त्यानुसार मुद्दा

	<p>Jalgaon Jamod block, however, following irregularities were noticed: a. Certified signed copy of distribution list to farmer and photographs of the event were not made available to us for verification. b. As per procurement guidelines, if the unit has purchased value amounting to more than Rs.90Lakhs, procurement advertisement shall be published in the local news-paper and on the office web site, however, the same was not done. c. GST certificate and PAN details of KrushiSanjivani, Nagpur was not made available to us for verification.</p>	<p>क्र. अ) जाहिरात प्रसिध्दी प्रक्रीया करुण खरेदी करणे आवश्यक होते परंतु खरीप हंगाम हंगामासाठी विलंब होत असल्याने प्रत्यक्ष ई-मेल द्वारे दरपत्रक मागवीण्यात आलेली होती. ई-मेल द्वारे प्राप्त एकुण चार दरपत्रक प्राप्त झालेली आहेत. त्यानुसार तुलनात्मक तक्त्यानुसार सर्वात कमी दर हे ओम ऑग्रो ऑरगॅनिक्स, यवतमाळ यांना पुरवठा करण्याचा आदेश देण्यात आलेला होता. त्यानुसार ओम ऑग्रो ऑरगॅनिक्स, यवतमाळ यांना दिनांक ०१.०७.२०२२ रोजी पुरवठा आदेश देण्यात आलेला आहे. यापुढे मार्गदर्शक सुचने प्रमाणे खरेदी प्रक्रीया करण्या यईल. १. ओम ऑग्रो ऑरगॅनिक्स, यवतमाळ यांचे पॅन कार्ड व जीएसटी प्रमाण प्राप्त झालेले आहे. कृपया सदर बाबीस क्षमापन मिळणेस विनंती आहे सोबत संबंधीत सर्व दस्ताएवज.</p>
<p>७.</p>	<p>TDS returns for the quarter ended Dec-२०२२ has not filled till date which has attracted a late fee of Rs.२६००/</p>	<p>लेखापरीक्षणामध्ये TDS भरणा करण्यात आलेला आहे. सदरील वेळीत स्मार्ट प्रकल्पाध्ये अधिकारी/कर्मचारी यांची नियुक्ती झालेली नसल्याने. TDS नोंदणी नलसल्याने return करण्यात आलेली विलंब झालेला आहे. TDS सदरील return करण्यात आलेली आहे. करीता अक्षेपस क्षमापन मिळणेस विनंती आहे.</p>
<p>८.</p>	<p>FY २०२३-२४ Q३ : It was observed that advances amounting to Rs.६,९२,५००/ were given to ९२ Farmer Field School (FFS), however, advances were not recouped till the date of audit verification resulting in delay of more than ५० days. As per the guidelines, advances should be recouped within one month. SN Date of Advances Given Number of Farmer Field School (FFS) PFMS No. Amount (in Rs.) १ ९९.१०.२०२३ ०८ NA २,००,००० २ ०९.११.२०२३ ०४ C १९२३२९०६५७५० ४,९२,५०० Total ६,९२,५००</p>	<p>प्रकल्पांतर्गत शेतीशाळा या घटकासाठी अग्रिम देणेबात सुचना आहे. परंतु सदरी शेतीशाळा अग्रिम देण्यात आलेला होता अग्रमी समायोजन करण्यास विलंब झालेला आहे. कारण सदरी खरीप/रब्बी हंगामातील पिक काढणीचा कालावधी हा ०१ लागावडी पासुन ते ९०-१५० दिवसांचा असतो त्यामध्ये पिकाचे झालेले अल्पत्र नमुद करावयाचे असल्याने पिकाचे झालेले अल्पत्र नमुद करण्यासाठी किंवा संबंधीत ज्यांच्या शेतामध्ये शेतीशाळा आहे. तसेच प्रमाणे कापसाचे पण शेतीशाळे मध्ये या प्रकारे कार्यवाही करण्यात येत. संबंधीत शेतकरी/लाभर्थी त्यांनी विहित वेळेत पिक कापणी करुण मळणी केली नसल्याने सदरील अग्रिम समायोजनास विलंब झालेला आहे. करीता अक्षेपस क्षमापन मिळणेस विनंती आहे.</p>
<p>९.</p>	<p>FY २०२३-२४ Q३ : १. It was observed that unit was following RFQ procedure for purchase of seeds, fertilizer & VCDS Kharif Crop Demonstration but following discrepancies were noticed: · Out of three</p>	<p>लेखापरीक्षणामध्ये वेळीत स्मार्ट प्रकल्पाध्ये अधिकारी/कर्मचारी यांचे कडे अतिरीक्त पदभार असल्याने त्यामुळे तासणी टिपणीवरीती एकाच अधिकारी/कर्मचारी यांची सही दोन वेळी आहे. त्यामप्राणे त्यांनी सदरील ८०% पुरवठा केल्याची</p>

<p>authorizations is given by only two officer's signatures on technical and financial bid evaluation sheet of RFQ quotation procedure for seeds. · As per procurement norms, bidder should have capacity of atleast ८०% quantity sold to the other client in previous ३ years w.r.t the seeds, fertilizers and VCDS kharif crop demos, however, no such supply orders were found on record. · Contract was awarded to Krushab Krushi FPC, however, same handwriting was found on the quotation envelop of Krushab Krushi Farmer Producer Co. & Krushi Sappana Farmer Producer Co. Sr. No. Quotation Received From १ Krushab Krushi Farmer Producer Co. २ Krushi Sappana Farmer Producer Co. ३ Sonpaul Agro Pharma Producer Co. ४ Shrinanda Mahila Farmer Producer Co. Payment details as under: – SN Date Name of Party PFMS No. Gross Amount १ १८.१२.२०२३ Krushab Krushi Farmer Producer Co. C१२२३२६००१२४९ १,४२,२००</p>	<p>देयके या सोबत जाडलेली आहे करीता अक्षेपस क्षमापन मिळणेस विनंती आहे.</p>
<p>१०. FY २०२३-२४ Q३ : TDS: It was observed that TDS returns filed during the quarter was not presented to us for verification. Further, it was noticed that TDS return for the Q१ (F.Y.२०२३-२४) ended ३०th Jun-२०२३ is filed on ३०.०९.२०२३ on which late fees of Rs.४१५०/- is payable</p>	<p>लेखापरीक्षणामध्ये TDS भरणा करण्यात आलेला आहे. सदरील वेळीत स्मार्ट प्रकल्पाध्ये अधिकारी/कर्मचारी यांची नियुक्ती झालेली नसल्याने. TDS नोंदणी नलसल्याने return करण्यात आलेली विलंब झालेला आहे. TDS सदरील return करण्यात आलेली आहे. करीता अक्षेपस क्षमापन मिळणेस विनंती आहे.</p>
<p>११. FY २०२३-२४ Q३ : It was observed that there was a difference amounting to Rs.५,३०७/- in Component D and Unpaid deductions as both IUFR and Books of Accounts reflected differently. As well as there was a mismatch amounting to Rs. २,४१,८४९/- between IUFR and Books of Accounts for Q३ (FY २०२३-२४).</p>	<p>प्रकल्प स्तरावरून सदरील Accounting centres D चालनची रक्कम अर्खीत असल्याने त्यासाठी सदरी चे अदा करण्यात करण्यात आलेला आहे. यांनांत विहित वेळेमध्ये कपातीच्या रक्कम भरण् करण्यात येईल. करीता अक्षेपस क्षमापन मिळणेस विनंती आहे.</p> <p>सोबत Grants transferred पीडीएफ</p>
<p>१२. It was noticed that payment has been made to the Shetkari Gat amounting to</p>	<p>प्रकल्पाअतर्गत कॉटन बियाने अनुदान देण्यात</p>

	<p>Rs.१०,६४,३६०/- for Market Led Cotton Demonstration, for the distribution of cotton demos to its members, however, following documents were not found on record and not presented to us for audit verification such as: Resolution Copy passed by Farmer Groups ७/१२ Extract of its members Receipts / Acknowledgement from members confirming receipts of the cotton demos Details of Payment are as follows: Date of Payment Number of Farmer Groups PPA No. Amount (in Rs.)</p> <table border="1"> <tr> <td>१६.०१.२०२४</td> <td>२</td> <td>C०१२४३१०७०७८५</td> <td>१,०१,८५०</td> </tr> <tr> <td>१६.०१.२०२४</td> <td>५</td> <td>C०१२४३१०२५२०४</td> <td>२,५३,१२०</td> </tr> <tr> <td>१५.०२.२०२४</td> <td>३</td> <td>C०२२४४०१०११६७</td> <td>१,५३,०००</td> </tr> <tr> <td>१२.०३.२०२४</td> <td>१</td> <td>C०२२४७४४६१९५१</td> <td>५१,०००</td> </tr> <tr> <td>१३.०३.२०२४</td> <td>४</td> <td>C०२२४७४४१३७९०</td> <td>२,००,४४०</td> </tr> <tr> <td>२६.०३.२०२४</td> <td></td> <td>C०३२४६३२०१३१५</td> <td>२,५३,९५०</td> </tr> <tr> <td>२८.०३.२०२४</td> <td>१</td> <td>C०३२४८२४९७१३९</td> <td>५१,०००</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Total</td> <td>१०,६४,३६०</td> </tr> </table>	१६.०१.२०२४	२	C०१२४३१०७०७८५	१,०१,८५०	१६.०१.२०२४	५	C०१२४३१०२५२०४	२,५३,१२०	१५.०२.२०२४	३	C०२२४४०१०११६७	१,५३,०००	१२.०३.२०२४	१	C०२२४७४४६१९५१	५१,०००	१३.०३.२०२४	४	C०२२४७४४१३७९०	२,००,४४०	२६.०३.२०२४		C०३२४६३२०१३१५	२,५३,९५०	२८.०३.२०२४	१	C०३२४८२४९७१३९	५१,०००	Total			१०,६४,३६०	<p>आलेले आहे. त्यासाठी सदरील शेतकरी यांचे ०७/१२ व ८अ तालुक स्तरावर ठेवण्यात आलेले होते. परंतु लेखापरीक्षाच्या वेळी सदरील दस्ताएज सादर न केल्यामुळे आक्षेप नोंदविण्यात आलेला आहे. परंतु आता आक्षेपासोबत सर्व दस्ताएवज सादर करीत आहे. सोबत लिंक.</p> <p>https://drive.google.com/file/d/१OTqAATNYbXvNvD8WBriyJjD8LMjJAaD2/view?usp=drive_link</p> <p>करीता अक्षेपस क्षमापन मिळणेस विनंती आहे.</p>
१६.०१.२०२४	२	C०१२४३१०७०७८५	१,०१,८५०																															
१६.०१.२०२४	५	C०१२४३१०२५२०४	२,५३,१२०																															
१५.०२.२०२४	३	C०२२४४०१०११६७	१,५३,०००																															
१२.०३.२०२४	१	C०२२४७४४६१९५१	५१,०००																															
१३.०३.२०२४	४	C०२२४७४४१३७९०	२,००,४४०																															
२६.०३.२०२४		C०३२४६३२०१३१५	२,५३,९५०																															
२८.०३.२०२४	१	C०३२४८२४९७१३९	५१,०००																															
Total			१०,६४,३६०																															
१३.	<p>FY २०२३-२४ Q३ : ३. It was observed that payment has been made to the Agroroots Farmer Producer Company amounting to Rs.१,४४,०००/ for supply of gram seeds to three farmer producer company, however following documents were not found on record and not presented to us for audit verification such as: ७/१२ extract of its members receipts/acknowledgements for confirmation receipt of sapling of gram seed by members of farmer producer company. Details of Payment are as follows: Date of Payment Name of the Party PPA No. Amount (in Rs.) २९.१२.२०२३</p> <p>Agroroots Farmer Producer Co. C१२२३४६८८०६६२ १,४४,०००</p>	<p>रब्बी हंगामसाठी हरभरा/गहु या घटकाची अनुदान देण्यात आलेले आहे. बीयाने अनुदान कंपनी यांना पोच करण्यात आलेले आहे. त्यामुळे कंपनी यांना आधिकृत आपणास बीयाने पोच मिळाल्याची पावीत सादर करण्यात आलेली आहे. बीयानेचा उपयोग कंपनी मधील सदस्या यांनी केलेला आहे. त्यानंतरच देयक अदा करण्यात आलेले आहे. ०७/१२ या सर्व कंपनी स्तरवर जतन करुठ ठेवण्यात आलेल्या आहे. वेळोवेळी कंपनी यांचे प्रकल्पील लेखापरीक्षावेळी सदरील दस्ताएवज तपासणी करण्यात आलेली आहे. करीता अक्षेपस क्षमापन मिळणेस विनंती आहे.</p>																																
१४.	<p>It was observed that unit was following RFQ procedure for purchased of Seeds and fertilizer & other under VCDS for kharif crop demonstration but following discrepancies were noticed: १. Only two</p>	<p>लेखापरीक्षामध्ये वेळीत स्मार्ट प्रकल्पाध्ये अधिकारी/कर्मचारी यांचे कडे अतिरीक्त पदभार असल्याने त्यामुळे तासणी टिपणीवरीती एकाच अधिकारी/कर्मचारी यांची सही दोन वेळी आहे. त्यामप्राणे त्यांनी सदरील ८०% पुरवठा केल्याची</p>																																

<p>procurement member signature found on technical & financial bid evaluation sheet of RFQ quotation procedure for seeds. २. As per procurement norm ८०% of demand quantity must be sale by the bidder in previous ३ years but no such supply order found on record. ३. Quotation obtained from Krushab Krushi Farmer Producer Co, Krushi Sappana Farmer Producer Co, Sonpaul Agro Pharm Producer Co. & Shrinanda Mahila Farmer Producer Co. for seed purchased but same handwriting found on Krushab Krushi Farmer Producer Co. & krushi Sappana Farmer Producer Co. quotation enveloped. ४. Following party qualified in technical bid for fertilizer & pesticide but as per procurement norm ८०% of demand quantity must be sale by the bidder in previous ३ years but no such supply order found on record. Bidder Name: MIDC Akola, Yogiraj Krushi Kendra, Rushikesh Krushi Kendra, Rushikesh Fertilizer Payment details as under: - SN Date Name of Party PFMS No. Gross Amount १ २९.०८.२०२३ Rushikesh Krushi Kendra C०८२३४१६३२५८५ ७,६२,७५० २ २९.०८.२०२३ Sonpaula Agro Producer Co. Ltd C०८२३४१६३२५८५ ३,३६,०००</p>	<p>देयके या सोबत जाडलेली आहे करीता अक्षेपस क्षमापन मिळणेस विनंती आहे.</p>
--	---

तरी उपरोक्त अनुषंगाने क्षमापन मिळणेस विनंती आहे, तसेच सदरील आक्षेप वगळण्यास शिफारस होणेस विनंती..

(बि.जी.राठोड)

नोडल अधिकारी,
उपसंचालक (कृषि व्यवसाय)
स्मार्ट, बुलढाणा